

Bükkaranyos Község Önkormányzata

STRATÉGIAI ELLENŐRZÉSI TERV 2025-2029. év

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 30. § (1) bekezdése alapján készített stratégiai ellenőrzési terv – összhangban a szervezet hosszú távú céljaival – meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket a következő négy évre, és az alábbiakat tartalmazza:

- a) a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;
- b) a belső kontrollrendszer általános értékelését;
- c) a kockázati tényezőket és értékelésüket;
- d) a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;
- e) a szükséges erőforrások felmérését elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében;
- f) az a)–c) pont alapján meghatározott ellenőrzési prioritásokat.

A fentiek figyelembevételével került kidolgozásra a 2025-2029. időszakra vonatkozó stratégiai ellenőrzési terv, saját céljait úgy meghatározva, hogy azok Bükkaranyos Község Önkormányzata, valamint az irányítása alá tartozó költségvetési szerv működését fejlesszék és eredményességét növeljék.

Bükkaranyos Község Önkormányzata, valamint az irányítása alá tartozó költségvetési szerv a belső ellenőrzési stratégiai tervét a következő alapelvek szerint állapítja meg:

- A működési feltételek javítása, hatékonyságának növelése érdekében hosszú távon a rendszer szemléletű ellenőrzésekre kiemelt hangsúlyt kell helyezni.
- A belső ellenőrzésnek alapvetően az önkormányzat vezetésének közvetlen támogatói szerepét kell biztosítani.
- A szabályszerűségi, pénzügyi, rendszer- és teljesítmény típusú, valamint az informatikai rendszerek vizsgálatai alapján ajánlatokat és javaslatokat kell megfogalmaznia a vezetés részére, a szervezet gazdaságos hatékony és eredményes működésének fejlesztésére, a feltárt kockázati tényezők, hiányosságok kiküszöbölése érdekében.

A terv végrehajtásával kapcsolatos főbb feladatok:

- A belső ellenőrzésnek az ellenőrzési célok megvalósítása érdekében öt év alatt az önkormányzatnál, valamint az irányítása alá tartozó költségvetési szerveknél valamennyi típusú ellenőrzés elvégzését biztosítani kell.
- A tervidőszak első kétharmadában főként szabályszerűségi, pénzügyi ellenőrzést és az informatikai rendszerek megbízhatóságának vizsgálatát kell előtérbe helyezni. A ciklus elején átfogó rendszer-, illetve teljesítmény ellenőrzést csak akkor tervez a belső ellenőrzés végezni, ha azt a kapacitás megengedi, vagy egyéb ok miatt indokoltá válik.
- A belső ellenőrzés átfogó rendszer- és teljesítmény ellenőrzést a ciklus utolsó harmadában tart célszerűnek végezni, akkor, amikor a szabályozottság, a szabályszerűség eléri a kívánt szintet, és a belső kontroll rendszer megfelelő szinten működik.

- A tervidőszak utolsó évében a belső ellenőrzés rendszerellenőrzés keretében kíván átfogó képet adni a gazdálkodási kultúra fejlődéséről, a belső kontroll, a kockázatkezelés, s a szabálytalanságok kezelése gyakorlati működéséről.

1. A belső ellenőrzési stratégia szempontjából kiemelt hosszú távú önkormányzati célok

Az Möt. 13. § (1) bekezdés alapján a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

- településfejlesztés, településrendezés;
- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- óvodai ellátás;
- kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
- lakás- és helyiséggazdálkodás;
- a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
- a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- sport, ifjúsági ügyek;
- nemzetiségi ügyek;
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- helyi közösségi közlekedés biztosítása;
- hulladékgazdálkodás;
- víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

A belső ellenőrzési stratégia szempontjából kiemelt hosszú távú önkormányzati célok az önkormányzat által kötelezően ellátandó feladatok hosszú távú céljai mellett Bükkaranyos Község Önkormányzatának gazdaság-, és településfejlesztési céljaival is összhangban állnak.

2. Belső ellenőrzés stratégiai céljai

Az Möt. 119. § (4) bekezdés szerint a jegyző feladata a belső ellenőrzési rendszer kialakítása.

A 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet 2. § 3. pontja szerint a „*belső ellenőrzés: független, tárgyilagos bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenység, amelynek célja, hogy megállapításaival és javaslataival az ellenőrzött szervezet működését fejlessze és eredményességét növelje, az ellenőrzött szervezetet annak céljai elérése érdekében rendszerszemléletű megközelítéssel és módszertani útmutatások segítségével értékelje, illetve megállapításaival és javaslataival elősegítse az ellenőrzött szervezet irányítási és belső kontrollrendszerének hatékonyságát*”.

A belső ellenőrzési tevékenység stratégiai célja a hatékonyabb, szakszerűbb, az önkormányzati tevékenységet és a vezetést jól segítő szolgáltatás biztosítása, továbbá hogy segítse az önkormányzat folyamatba épített előzetes és utólagos és vezetői ellenőrzési tevékenységének működését.

Az önkormányzat alaptevékenységének ellátásával és az Mötv. 41. § (2)-(6) bekezdés szerinti szervezetek működtetésével kapcsolatos feladatok szerves részét képezi a belső ellenőrzési rendszer kialakítása. A belső ellenőrzés független, tárgyilagos rendszer, amely hozzájárul az önkormányzat működésének fejlesztéséhez, az eredményesség növeléséhez.

Az ezzel kapcsolatos legfontosabb feladatok és célok a következők:

- Vizsgálni és értékelni a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési rendszerek kiépítésének, működésének jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelését.
- Vizsgálni és értékelni a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerek működésének gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét.
- Vizsgálni a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodást, a vagyon megóvását és gyarapítását, valamint az elszámolások, beszámolók megbízhatóságát.
- A vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapításokat és ajánlásokat tenni, valamint elemzéseket, értékeléseket készíteni a költségvetési szerv vezetője számára a költségvetési szerv működése eredményességének növelése, valamint a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési, és a belső ellenőrzési rendszerek, a belső kontrollok javítása, továbbfejlesztése érdekében.
- Ajánlásokat és javaslatokat megfogalmazni a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése, kiküszöbölése vagy csökkentése, valamint a szabálytalanságok megelőzése, illetve feltárása érdekében.
- Nyomon követni az ellenőrzési jelentések alapján megtett intézkedéseket.
- A költségvetési szervben belül a nemzetközi belső ellenőrzési standardok és a Belső ellenőrzési Kézikönyvben foglaltak szerint tanácsadási tevékenységet végezni.
- A belső ellenőrzési tevékenység során szabályszerűségi, pénzügyi, rendszer- és teljesítmény-ellenőrzéseket, illetve informatikai rendszerellenőrzéseket kell végezni a 370/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet 21. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.

3. A belső kontrollrendszer értékelése

Az államháztartási kontrollok alapvető célja az államháztartási pénzeszközökkel, vagyonnal történő szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás. Az államháztartás kontrollja - mely kiterjed az államháztartás valamennyi alrendszerére, így az önkormányzati alrendszere is - külső ellenőrzés és államháztartási belső kontrollrendszerek keretében történik.

A belső kontrollrendszer a költségvetési szerv által a kockázatok kezelésére és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy a költségvetési szerv megvalósítsa a következő fő célokat:

- a tevékenységeket (műveleteket) szabályszerűen, valamint a megbízható gazdálkodás elveivel (gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség) összhangban hajtsa végre;
- teljesítse az elszámolási kötelezettségeket;
- megvédje a szervezet erőforrásait a veszteségektől (károktól) és a nem rendeltetésszerű használatától.

A jogszabály által megkövetelt belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése a költségvetési szerv vezetőjének a feladata. A költségvetési szerv vezetője köteles a szervezet minden szintjén érvényesülő megfelelő kontrollkörnyezetet, kockázatkezelési rendszert, kontroll tevékenységeket, információs és kommunikációs rendszert, monitoring rendszert kialakítani. A belső kontrollrendszer megfelelő kialakításával és működtetésével csökkenthető a kockázat, elkerülhetők a hibák.

A belső ellenőrzés az ellenőrzött szervezet céljai elérése érdekében rendszerszemléletű megközelítéssel és módszeresen értékeli, illetve fejleszti az ellenőrzött szervezet kockázatkezelési, ellenőrzési és irányítási eljárásainak hatékonyságát. A költségvetési bevételek és kiadások tervezése, felhasználása és elszámolása, valamint az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodás a belső ellenőrzés tárgyát képezik. A jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, valamint a gazdaságosságot, hatékonyságot és eredményességet vizsgálva a belső ellenőrzés megállapításokat és ajánlásokat fogalmaz meg.

4. Kockázati tényezők és értékelésük

Egy terület tényleges vagy potenciális kockázatának értékeléséhez véleményt kell alkotni az adott terület kulcsfontosságú tényezőinek meghatározása és mérlegelése alapján, amelyek az elvégzett tevékenységekkel, a létező kontrollrendszerekkel, múltbéli és valószínűsíthető jövőbeli eseményekkel, a működési környezettel kapcsolatosak.

Az egyes rendszerek (folyamatok) kockázatelemzését a kockázati tényezők, és azok súlya alapján kell elvégezni. A Pénzügyminisztérium ajánlásai alapján az önkormányzatnál – az általános kockázatokat tekintve – öt tényező került megállapításra:

- Szabályozottság hiánya, aktualizálásának elmaradása
- Humánerőforrás képzettségének/gyakorlat hiánya
- Szervezeti/személyi tényezők változása
- Hiányos tárgyi, informatikai, elhelyezési feltételek
- Új feladatok megjelenése

Ezek az általános kockázati tényezők hatással vannak a rendszerek (folyamatok) működésére. A belső ellenőrzés a rendszerek, folyamatok kockázatelemzését ezen általános kockázati tényezők, valamint az adott folyamatokhoz kapcsolódó kockázati tényezők figyelembevételével végezte el.

A kockázati tényezők értékelése a "Kockázatelemzés" keretében történik. A kockázatelemzés minden évben elkészítésre, ártértékelésre kerül, melynek során a főbb folyamatok, a kockázati tényezők és a hozzárendelhető ellenőrzési pontok meghatározásra kerülnek. A magas kockázatot mutató folyamatok a következő év(ek) éves ellenőrzési terveiben elsődlegesen szerepelnek, majd a közepes kockázatú folyamatok kerülnek figyelembe vételre. A következő években végrehajtásra kerülő külső ellenőrzések tapasztalatai alapján a folyamatok ártértékelésre kerülnek, a megállapítások tükrében.

5. A belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési terv és a szükséges erőforrások

Az önkormányzat a belső ellenőrzést az önkormányzat és az önkormányzat irányítása alá tartozó költségvetési szervek vonatkozásában hosszabb távon polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott külső erőforrás belső ellenőrzési szolgáltatás igénybevételével tervezi megoldani.

A belső ellenőrzési vizsgálati eljárásoknak, módszereknek, a jelentéseknek a belső ellenőrzési kézikönyv módszertani követelményeinek, a nemzetközi belső ellenőrzési standardoknak és az államháztartásért felelős miniszter által kiadott útmutatók tartalmi követelményeinek kell megfelelnie.

A belső ellenőrzési feladat végrehajtását olyan eljárásokkal kell megvalósítani, amelyek a belső ellenőrzési tevékenység érdekeltjei számára elfogadható szintű biztosítékokat nyújtanak arra nézve, hogy

- az ellenőrzési tevékenységet a kézikönyvben foglaltaknak megfelelően végzi, amely összhangban van a belső ellenőrzési szakma gyakorlati standardjaival és az etikai kódexszel,
- hatékonyan és eredményesen működik,

- az önkormányzat számára értéket ad és javítja a hozzájuk tartozó szervezetek működését.

A belső ellenőrzési tevékenységet ötévente legalább egyszer elvégzendő külső értékeléseknek (minőségbiztosítás) kell alávetni, mely alapján megítélésre kerül, hogy az tartalmában, színvonalában megfelel-e a belső ellenőrzési szakma gyakorlati standardjainak.

A belső ellenőrnek meg kell felelnie a 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet által előírt általános és szakmai követelményeknek.

A belső ellenőrzés végzéséhez szükséges a folyamatos továbbképzés, a jogszabályok és a változások ismerete, ellenőrzési konzultációkon való részvétel. A polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr önállóan vesz részt a kötelező továbbképzéseken, valamint frissíti és bővíti ismereteit.

Tekintettel arra, hogy a belső ellenőrzést Bükkaranyos Község Önkormányzatánál és az általa irányított költségvetési szervnél a polgári jogi szerződés keretében foglalkoztatott belső ellenőr látja el, ezért fejlesztési terv készítése nem indokolt.

A belső ellenőrzés tárgyi feltételei a külső szolgáltató által kerülnek biztosításra.

Az ellenőrzések alatt a szükséges adatokhoz, a belső információkhoz való hozzáférés biztosított.

6. Ellenőrzési prioritások

A belső ellenőrzés vizsgálja az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek, az önkormányzat többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságok, közhasznú társaságok (amennyiben rendelkeznek ilyennel), valamint az önkormányzat költségvetéséből céljellelleggel támogatott szervezetek gazdálkodását.

Az ellenőrzések során vizsgálandó területek meghatározásánál a vonatkozó jogszabályi előírásokon felül figyelembe kell venni a szervezet struktúrájában vagy tevékenységében beálló változásokat is.

Elsődleges szempont az ellenőrzés működtetését illetően, hogy biztosítsa az önkormányzat, illetve a költségvetési szervek rendelkezésére álló források szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

Elvárás, hogy legalább kétévenként kerüljön sor pénzügyi, szabályszerűségi ellenőrzésre. Az éves ellenőrzési tervekhez alapot szolgáltató kockázatelemzést az aktuális ellenőrzések megállapításait figyelembe véve minden évben aktualizálni kell.

Az ellenőrzés – kockázatelemzés alapján meghatározott – prioritási területei, valamint ezeken a preferált területeken az ellenőrzés gyakorisága:

– Szabályozottság aktualizálása és érvényesülése a gyakorlatban	kétévente
– Operatív gazdálkodás szabályainak betartása	kétévente
– Gazdálkodási szempontból lényeges, komplex hatású feladatok, területek ellenőrzése	kétévente
– Közbeszerzések lebonyolítása	háromévente
– Utóbbi 5 évben nem vizsgált feladatok, területek ellenőrzése	feltárás évét követő évben

Az ellenőrzések kiemelt területeit minden évben felül kell vizsgálni és a megváltozott feladatokhoz, körülményekhez igazítani szükséges.